

Arkivsak

26/03687-6

Saksbehandler

Gry Backe

Saksgang

Hovedutvalg for inkludering, idrett og

kultur

Hovedutvalg for næring, klima og miljø

Fylkesutvalget

Møtedato

02.06.2026

03.06.2026

09.06.2026

Regional kystsoneplan - endringer etter høring

Innstilling fra fylkesdirektøren

1. Planforslaget vedtas med unntak av retningslinjene som sendes på høring.
2. Planforslagets retningslinjer 1.4 Kulturmiljø og kulturminner, 1.6 Fritidsboliger, 2.4 Småbåtanlegg og småbåthavn og 4.4 Næring med tilhørende tekst sendes på begrenset høring til de instansene som ga uttalelse til planforslaget. Høringsfrist 1.9.2026
3. Endelig Regional kystsoneplan vedtas i Fylkestinget høsten 2026.

Sammendrag

Planforslaget til Regional kystsoneplan har vært på høring. Høringsperioden har vært fra medio november 2025 til 1. mars 2026.

Det har kommet inn 20 høringsuttalelser til planforslaget. Høringsinnspillene har ført til at fylkesdirektøren foreslår konkrete endringer i planen. Planforslaget og handlingsprogrammet er omarbeidet og har ny struktur. Det er forslag om endringer i følgende retningslinjer:

- R 1.4 Kulturmiljø og kulturminner
- R 1.6 (tidligere R 4.5) Fritidsboliger
- R 3.1 Byggeforbud – retningslinjen er fjernet
- R 3.2 Dispensasjoner- retningslinjen er fjernet
- R 2.4 Småbåtanlegg og småbåthavner
- R 4.4 Næringsområder

Endringene i R 1.6 Fritidsboliger gjelder størrelser og omfanget av eksisterende fritidsboliger. Dette er en vesentlig endring som vurderes nødvendig å sende på begrenset høring.

Bakgrunn og saksgang

Fylkesutvalget hadde *Regional kystsoneplan – nytt høringsforslag* til behandling i møte 28. oktober 2025, FU sak 167/25. Fylkesutvalget vedtok en rekke endringer i retningslinjene.

Endringene ble innarbeidet i planforslaget før det ble lagt ut på høring med høringsfrist 1. mars 2026.

Fylkesutvalget fikk *Referatsak Regional kystzoneplan- oppsummering av uttalelsene til planforslaget* til møte 12. mai 2026. Saken oppsummerer kort innholdet i høringsuttalelsene.

Denne saken legger fram et nytt forslag til Regional kystzoneplan. Saken legges fram til orientering i Hovedutvalg for inkludering, idrett og kultur. Hovedutvalg for næring, klima og miljø innstiller til Fylkesutvalget. Fylkesutvalget fattet endelig vedtak.

Saksopplysninger

Planforslag datert 15.11.2025 ble sendt på høring med frist 1. mars 2026. Det kom inn totalt 20 høringsuttalelser. Hovedinntrykket etter høringen er som følger:

- Kommunene er positive til at planen er forenklet og at det er færre retningslinjer. Holmestrand og Færder kommuner støtter planforslaget slik det er. Horten, Larvik, Sandefjord og Tønsberg kommuner anbefaler at det gjøres vesentlige endringer i planen før den vedtas.
- Gjeldende kystzoneplan fra 2014 har vært nyttig fordi den inneholdt felles rammer for utviklingen langs kysten, blant annet størrelser og omfang av fritidsboliger og prinsipper for fastsettelse av byggegrenser.
- Det er positivt at fylkeskommunen utarbeider og sammenstiller kunnskap som kommunene kan nyttiggjøre i eget planarbeid.
- Organisasjonene er bekymret for om de foreslåtte retningslinjene bidrar til å svekke strandsonevernet.
- Statsforvalterens bekymring er om kystzoneplanen blir et like nyttig verktøy for kommunene som kystzoneplanen fra 2014 var. De nevner spesielt nytten av størrelser og omfang av fritidsboliger og forbud mot enkeltbrygger. Videre skriver de at det er uheldig hvis endringene i planen gjør at det skapes en forventning om en mer liberal utvikling langs kysten enn det lovverket gir anledning til.
- Hovedinnvendingene til planforslaget handler om retningslinjene. Det var 16 retningslinjer i planforslaget og innvendinger er kommet til 10 av dem.

Vedlegg 4 *Regional kystzoneplan- håndtering av uttalelsene til planforslaget* inneholder en oversikt over høringsuttalelsene med en kommentar og forslag til oppfølging fra fylkesdirektøren.

Foreslåtte endringer i planen etter høring med fylkesdirektørens vurderinger

Det er foreslått flere endringer i plandokumentet etter høringen. Plandokumentet har fått ny struktur. Dette gjør at planbeskrivelsen kommer tydeligere fram og det blir bedre sammenheng mellom kapitlene. Teksten er forbedret. Ny RPBA vil ha tilnærmet samme struktur/oppbygging.

Det var 16 retningslinjer i planforslaget som var på høring. På bakgrunn av konkrete høringsinnspill foreslår fylkesdirektøren å fjerne to av retningslinjene og endre ordlyden i fire.

Plandokumentet følger av vedlegg 1. Endringene i retningslinjene er markert med rød skrift og med overstrykninger av tekst.

Endringene i retningslinjene

Retningslinje 1.4 Kulturmiljø og kulturminner

Planforslag på høring	Fylkesdirektørens forslag
<i>Ved all planlegging og utvikling langs kysten skal tiltakets virkninger på kulturmiljø og kulturminner vurderes.</i>	<i>Ved all planlegging og utvikling langs kysten skal tiltakets virkninger på kulturmiljø og kulturminner vurderes.</i> <i>Vernehensyn som skal ivaretas, tilpasses hvert enkelt kulturmiljø og innarbeides i plan og byggesaker.</i>

R 1.4 Kulturmiljø og kulturminner gjelder i forvaltningssone *Hele kysten*.

Fortidsminneforeningen mente retningslinjen burde vært mer detaljert og tydelig. Larvik kommune mente den burde inneholdt rammer slik at tiltak tilpasses og/eller bygger oppunder kulturmiljøets særpreg og verdier.

Fylkesdirektørens forslag er i første ledd en videreføring av forslaget til retningslinje som har vært på høring. For å møte høringsinnspillene foreslår fylkesdirektøren at det tas inn et ledd til i retningslinjen. Forslaget skal sikre at plan- og bygningsmyndigheten, i de tilfellene man i vurderingen etter første ledd kommer frem til at det er kulturminner eller kulturmiljø som skal ivaretas, får forankring for å vurdere og gi føringer for tilpasning av nye tiltak slik at de konkrete vernehensynene kan ivaretas.

Kulturminneloven og plan- og bygningsloven har allerede bestemmelser som skal sikre at hensynet til kulturminner og kulturmiljøer ivaretas i plan- og byggesaker uavhengig av om det foreligger en regional plan. Dette omfatter imidlertid primært de kulturminnene og kulturmiljøene som er av nasjonal og/eller vesentlig regional verdi. Retningslinje 1.4 gir derfor en tydeligere forventning om ivaretagelse av, og en mulighet til å sikre, kulturminner av lokal og regional verdi, og da særlig langs Vestfoldkysten. Dette gjelder for eksempel anlegg og bygninger knyttet til ferie- og fritidshistorie, hvalfangsthistorie og kulturminner fra krigen. Kulturminner og kulturmiljø langs Vestfoldkysten er viktige miljøverdier som har potensial for å være kilder til miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft i samfunnsutviklingen. De fleste kommunene har retningslinjer og/eller bestemmelser på tilsvarende nivå i kommuneplanens arealdel. Det er naturlig at fylkeskommunen i en regional plan har et tilsvarende forventningsnivå.

Retningslinje 1.6 Fritidsboliger (tidligere R 4.5)

Planforslag på høring	Fylkesdirektørens forslag
<u>100-metersbelte</u> <i>Det skal være en svært restriktiv holdning til fradeling og etablering av nye selvstendige fritidseiendommer i 100-metersbeltet.</i> <u>Bak 100-metersbelte</u> <i>Nye fritidsboliger langs kysten bak 100-metersbeltet kan tillates dersom forholdene ligger til rette for det og allmennhetens interesser ivaretas på en god måte.</i>	<u>100-metersbelte</u> <i>Det skal være en svært restriktiv holdning til fradeling og etablering av nye selvstendige fritidseiendommer i 100-metersbeltet.</i> <i>Størrelse på fritidsbebyggelsen vurderes i den enkelte sak, men skal som hovedregel samlet for den enkelte eiendom ikke overstige 90 m² BYA. Mønehøyde og gesimshøyde bør ikke overstige hhv. 6.0 meter og 3.5 meter og fasadelengden mot sjøen bør ikke overskride 12 meter. Tiltakene på eiendommen samles og legges inntil 5 meter fra hovedbygget.</i> <u>Bak 100-metersbelte</u> <i>Nye fritidsboliger langs kysten bak 100-metersbeltet kan tillates dersom forholdene ligger til rette for det og allmennhetens interesser ivaretas. på en god måte.</i> <i>Størrelsen på fritidsbebyggelsen vurderes i den enkelte sak, men skal som hovedregel samlet for den enkelte eiendom ikke overstige 130 m² BYA.</i>

R 1.6 Fritidsboliger gjelder i forvaltningssone *Hele kysten*. Den delen av retningslinjen som omhandler 100-metersbeltet gjelder også i forvaltningssone *Strandsonen mellom byggegrense og 100-metersgrensen* og betegnes der som Retningslinje 4.5 Fritidsboliger.

Flere av høringsinstansene var kritiske til at det ikke var oppgitt størrelser og omfang for utviklingen av eksisterende fritidsboliger slik som i gjeldende plan; Sandefjord, Tønsberg, Horten, Larvik kommuner, Statsforvalteren, Besteforeldrenes klimaaksjon, Forum for Natur og friluftsliv og Oslofjordens friluftsråd. Uttalelsene peker på at felles retningslinjer for vestfoldkommunene gir like og forutsigbare rammer for utviklingen av fritidsbebyggelsen i fylket. Det har vært en streng holdning til utviklingen av fritidsboliger langs vestfoldkysten i mange år.

Fylkesdirektørens forslag i 100-metersbeltet (90 kvm BYA med mer) og maks 130 kvm BYA bak 100-metersbeltet viderefører etablert forvaltningspraksis i fylket. Ved å gi rammer for størrelser på fritidsboliger, bidrar retningslinjen til forutsigbarhet og effektivisering av kommunenes saksbehandling og en lik forvaltning av fritidsboligformålet i fylket. Ved å være enige om en felles forvaltningspraksis, minsker presset på kommunene og de unngår argumenter som at nabokommunene er mer liberale. Fylkesdirektørens forslag er likevel forenklet sammenlignet med R 4.5 i gjeldende kystsoneplan.

Retningslinje 2.4 Småbåtanlegg og småbåthavn

Planforslag på høring	Fylkesdirektørens forslag
<i>Nye båthavner kan bare tillates der forholdene ligger godt til rette for det.</i>	<u>Småbåtanlegg:</u> <i>Det skal være en restriktiv holdning til etablering og utvidelse av enkeltbrygger og småbåtanlegg.</i> <u>Småbåthavn:</u> <i>Nye båthavner og utvidelse av eksisterende kan bare tillates der forholdene ligger godt til rette for det. Dette vurderes i kommuneplanens arealdel.</i>

R 2.4 Småbåtanlegg og småbåthavn gjelder i forvaltningssone *Sjøområdene*.

Sandefjord og Horten kommuner mente at retningslinjen var uklart formulert og gir lite hjelp til forvaltningen. Statsforvalteren pekte på nytten av forbudet mot enkeltbrygger i gjeldende plan. Det har i mange år vært en streng holdning til etablering av nye enkeltbrygger/småbåtanlegg og nye og vesentlig utvidelse av eksisterende småbåthavner i Vestfold fordi de bidrar til ytterligere privatisering av kysten og ofte kan være i konflikt med naturmangfold i sjø.

Fylkesdirektørens forslag innebærer en endring i forhold til gjeldende plan og i forhold til planforslaget som var på høring. Det er gjort et tydelig skille mellom småbåtanlegg og småbåthavner fordi de har veldig ulik karakter:

- Småbåtanlegg og enkeltbrygger er mindre anlegg eller fellesanlegg med båtplasser som er knyttet direkte til et boligfelt eller hytteområde. Nye og utvidelser kan bidra til å privatisere kysten og komme i konflikt med marin natur som ålegrasenger og bløtbunnsområder.
- Småbåthavner er større, mer organiserte områder for småbåter. Nye og utvidelse av eksisterende kan tillates der forholdene ligger til rette for det. Med «tillates der forholdene ligger til rette for det» menes dersom det ikke kommer i konflikt med strandsoneverdiene friluft-, natur-, landskaps-, kulturmiljø og kulturminner. Når småbåthavner vurderes i kommuneplanens arealdel, gir det muligheter både til å vurdere ulike lokaliteter og til å se anleggene i en større sammenheng.

Retningslinje 3.1 Byggeforbud

Planforslag på høring	Fylkesdirektørens forslag
<i>Plan- og bygningslovens byggeforbud langs sjø (§ 1-8 andre ledd) skal praktiseres strengt i Vestfold. Etablering av nye tiltak og utvidelse av eksisterende tiltak i slike områder skal som den klare hovedregel unngås.</i> <i>Det skal være en svært restriktiv holdning til privatiserende tiltak som utvidelse av plen, flaggstenger, sperringer, ulovlig skilting og liknende.</i>	1. Fjerne retningslinjen. 2. Omtale og henviser til lovtekst i planbeskrivelsen.

R 3.1 Byggeforbud gjelder i forvaltningssone *Strandsonen mellom sjø og byggegrense* (forbudssone).

Sandefjord kommune mente at retningslinjen var uklart formulert og at hensynet er ivaretatt i loven. Statsforvalteren skrev at det er uheldig hvis endringene i kystsoneplanen skaper forventninger om en mer liberal utvikling i strandsonen som det ikke er hjemmel for i gjeldende lovverk.

Fylkesdirektørens forslag er å fjerne retningslinjen, omtale byggeforbudet i planbeskrivelsen og henvise til lovteksten.

Retningslinje 3.2 Dispensasjon

Planforslag på høring	Fylkesdirektørens forslag
<i>Det skal være en svært restriktiv holdning til dispensasjoner i denne sonen i tilfeller der tiltaket berører allmennhetens interesser.</i>	1. Fjerne retningslinjen. 2. Omtale og henvise til lovtekst i planbeskrivelsen.

R 3.2 Dispensasjon gjelder i forvaltningssone *Strandsonen mellom sjø og byggegrense* (forbudssone).

Larvik og Sandefjord kommuner mente at retningslinjen er uklart formulert og at hensynet er ivaretatt i loven. Statsforvalteren skrev at det er uheldig hvis endringene i kystsoneplanen skaper forventninger om en mer liberal utvikling i strandsonen som det ikke er hjemmel for i gjeldende lovverk.

Fylkesdirektørens forslag er å fjerne retningslinjen og heller omtale og henvise til lovteksten i planbeskrivelsen.

Retningslinje 4.4 Næring

Planforslag på høring	Fylkesdirektørens forslag
<i>Ved spørsmål om transformasjon av eksisterende, sjønære næringsområder skal arealer som vurderes å ha vesentlig verdi for fremtidig næringsvirksomhet med behov for tilgang til sjø, beholdes som utviklingsområde.</i>	<i>Ved spørsmål om transformasjon av eksisterende, sjønære næringsområder skal arealenes verdi for fremtidig næringsvirksomhet med behov for tilgang til sjø, vurderes.</i>

R 4.4 Næring gjelder i forvaltningssone *Strandsonen mellom byggegrense og 100-metergrensen*.

Sandefjord og Tønsberg kommuner mente retningslinjen er uklart formulert. Retningslinjen gjelder ved transformasjon av eksisterende næringsområder som ligger utenfor byer og tettsteder.

Fylkesdirektørens forslag innebærer at ved spørsmål om transformasjon av eksisterende næringsområder utenfor byer og tettsteder bør kommunen vurdere om området har spesielle kvaliteter som nye virksomheter kan ha nytte av. Det kan være marine næringer og sjørettede virksomheter som i framtiden er avhengig av tilgang til sjø. I lys av byggeforbudet i 100-metersbeltet vil det i praksis være vanskelig å finne nye arealer langs sjøen for virksomheter som krever tilgang til sjø. Sjønære næringsområder er derfor en knapp ressurs som bør forvaltes langsiktig.

Forslag til endringer i handlingsprogrammet etter høring

Handlingsprogrammet inneholder forslag til tiltak og prosjekter for å følge opp kystsoneplanen. Sandefjord og Tønsberg kommuner etterlyste en beskrivelse av hvordan fylkeskommunen vil følge opp tiltakene, helst i form av konkrete tiltak. Larvik kommune og Besteforeldrenes klimaaksjon kommenterte at hensynet til natur burde vært tydeligere vektlagt.

Handlingsprogrammet er omarbeidet slik at fylkeskommunens rolle tydeliggjøres.

Handlingsprogrammet følger i vedlegg 2. Det er gjort følgende endringer i tiltakene:

- Tiltak 8 Fartsreguleringer i skjærgården er tatt ut, da det er vanskelig å definere fylkeskommunens rolle i prosjektet.
- Tiltak 14 Styrke og oppgradere eksisterende frilufts og badeområder og tiltak 15 Kyststi og ferdselsårer i kystsonen er slått sammen til et nytt tiltak 13 Bevare og utvikle ferdselsårer og friluftsområder langs kysten.
- Nytt tiltak 9: Oversikt over områder som har potensialet for restaurering av verdifull natur.

Forslag til kystsoneplan består av følgende dokumenter:

- Planforslaget med mål og retningslinjer. Planforslaget er innarbeidet i Framsikt: <https://appublishframsikt-staging.azurewebsites.net/plan/vestfold/cfcec7d2-07fa-474d-bc3e-9363bb4e7366/plan-ca3cc640-052c-4129-bab8-2f6dd58e5dc7-63082/>
- Det er lagt ved en leseversjon (vedlegg 1)
- Handlingsprogram med forslag til tiltak (vedlegg 2)
- Temakart: Landskapsanalyse, synlighetsanalyse og temakart som viser sammenhengende naturområder: [Temakart kystsoneplan](#)
Webadresse temakart kystsoneplan:
<https://experience.arcgis.com/experience/ad01cff7b2b74a8281de136c8d16d420>
- Rapporten Kunnskap om Vestfoldkysten, datert 4.02.2025 (vedlegg 3)

Framdrift

Forslag til deler av Regional kystsoneplan sendes på begrenset høring medio juni til 1. september 2026. Med begrenset høring menes at retningslinjene R1.4 Kulturmiljø og kulturminner, R 1.6 (R4.5) Fritidsboliger, R 2.4 Småbåtanlegg og småbåthavner og R 4.4 Næring sendes på høring til de som uttalte seg til planforslaget i første omgang. Resten av dokumentet legges ved til orientering.

Det legges opp til sak om endelig vedtak av Regional kystsoneplan i Fylkestinget, høsten 2026.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Det er avsatt midler til arbeidet i budsjettet for 2025. Planprosessen er gjennomført i tråd med Plan og bygningslovens § 1-5 og §8. Oppfølgingen av handlingsprogrammet vil kreve både administrative og økonomiske ressurser som må vurderes i forbindelse med budsjett og handlingsplan fra 2026.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Målene i kystzoneplanen skal bidra til å støtte oppunder hovedmål i Vestfoldplanen. Arbeidet er forankret i bærekraftmålene.

Konsekvenser for CRPD

En viktig del av arbeidet med Regional kystzoneplan er å ivareta friluftslivshensynene langs kysten slik at allmennheten får tilgang til arealene. I handlingsprogrammet er det forslag om tiltak som skal øke tilgjengeligheten til kysten for flere brukergrupper blant annet skal UU kartlegges og UU-padlebrygger skal etableres i utvalgte småbåthavner.

Fylkesdirektørens vurdering

Hensikten med planen er å opprettholde vestfoldkystens attraktivitet ved å få på plass felles retningslinjer og rammer for arealbruken i de kystnære områdene, på land og i sjø og på tvers av kommunegrensene. Det er regionale og nasjonale verdier i kystsonen som skal ivaretas på en bærekraftig, helhetlig, langsiktig og forutsigbar måte. Planen oversetter nasjonale rammer for arealpolitikk i strandsonen til regionale forhold og skal bidra til gode helhetsløsninger, forutsigbarhet og effektiv saksbehandling.

Fylkesdirektørens erfaring med *Regional plan for kystsonen i Vestfold* fra 2014, er at kommunene har hatt nytte av de felles rammene som ble gitt for utviklingen langs kysten. Fylkesdirektøren legger til grunn at den reviderte planen på samme måte skal være et hensiktsmessig verktøy for stat, fylkeskommune og kommuner til bruk i arealforvaltningen. Da må retningslinjene være brukbare for kommunene og statsforvalter. Når flere av kommunene og statsforvalter har kommentarer til retningslinjene, anbefaler fylkesdirektøren at det gjøres endringer i planen.

Fylkesdirektøren takker for alle innspillene til planforslaget. Ikke alle innspillene er tatt hensyn til, men fylkesdirektøren vurderer at de endringene som er gjort i planen på en god måte balanserer innspillene fra høringsinstansene. De fleste forslagene til endringer er basert på innspillene. I tillegg er det gjort tekstlige endringer og presiseringer som bidrar til å gjøre planen tydeligere.

Fylkesdirektøren vurderer at endringene som er foreslått i R 1.6 Fritidsboliger om størrelser og omfang er så vesentlige at det bør gjennomføres en ny høringsrunde før planen legges fram til endelig vedtak i fylkestinget. Dette gir kommunene og Statsforvalteren muligheter til å gi innspill til forslaget og kommentere på handlingsrommet. Fylkesdirektøren foreslår en begrenset høring der de retningslinjene som er endret sendes til instansene som ga uttalelse til planforslaget.

Konklusjon/anbefaling

Fylkesdirektøren anbefaler at retningslinje 1.4, 1.6, 2.4 og 4.4 sendes på en begrenset høring med høringsfrist 1.september 2026. Kommunene vil få innvilget utsatt frist ved behov for å rekke politisk behandling. Resten av planforslaget anbefales å vedta.

Vedlegg:

Regional kystsoneplan 05. mai 2026

Handlingsprogram 05. mai 2026

Håndtering av høringsuttalelsene